

Arařtırma Yöntem ve Teknikleri

Verilerin Toplanması

Yrd.Doç.Dr. Özgür GÜLDÜ

❖ **Veri**, bir gerçeği ortaya çıkarabilmek ya da bir olayı aydınlatmak için gerekli olan ve bir karara varmamızı sağlayan ya da üzerinde inceleme yapılabilecek materyal (bilgi, belge, madde vb.) dir.

❖ Arařtırma veri olmadan sürdürülemez.

❖ Veri toplama bir anlamda olgular hakkında gözlemde bulunmaktır.

*Bundan dolayı, **veri araştırmanın temelini oluşturur.***

Verilerin toplanması aşaması araştırmanın en zor aşamalarından biridir.

- Pek çok kişiden ve kaynaktan veri toplanması hem çok düzenli çalışmayı hem de oldukça uzun bir süreyi gerektirir.
- Verilerin toplanması sırasında düşünülmemeyen veri kaynakları ortaya çıkabilir.
- Araştırmada kullanılacak veri toplama yöntem ve teknikleri araştırmanın başında belirlenir.
- Bu yöntem ve teknikler araştırmanın konusuna, amacına, araştırmacının bilgi ve deneyimine, maddi olanaklarına bağlıdır.

Verilerin toplanması aşaması araştırmanın en zor aşamalarından biridir.

- Veri toplama planlı bir çalışmayı gerektirir.
- Önce verileri toplayıp bunlardan ne şekilde yararlanılacağını sonradan saptamak, çok hatalı bir davranıştır.
- Doğru toplanmış verilere dayanan kararlar doğru yola ve başarıya, eksik veya hatalı toplanmış veriler ise yanlış yola ve başarıya götürür.
- Bu nedenle veri toplamaya başlamadan önce veri toplama ilkelerine uygun bir plan yapılmalıdır.

Veri toplamada genel ilkeler,

- I. Veri toplamada amaç saptanmalıdır.
- II. Hangi verilerin toplanacağı saptanmalıdır.
- III. Veri toplama tekniği saptanmalıdır.
- IV. Deđerlendirmenin nasıl ve kim tarafından yapılacağı saptanmalıdır.
- V. Toplanan verilerin nasıl saklanacağı ve kullanıcıların nasıl yararlanacağı saptanmalıdır.

Verinin taşınması gereken özellikler,

Hizmetlerin uygun bir biçimde planlanabilmesi, doğru kararlar verilebilmesi ve uygulamalarda başarılı olunabilmesi için toplanan verilerin bazı özellikleri taşınması gerekir.

- I. Veri doğru olmalıdır.
- II. Veri güvenilir olmalıdır.
- III. Veri kullanılabilir olmalıdır.
- IV. Veri yararlı olmalıdır.
- V. Veri tam olmalıdır.

Verinin özelliklerini etkileyebilecek etkenler,

I. Veri kaynağı ile ilgili etkenler:

- a) Veri kayıtlardan toplanacaksa, yararlanılacak kayıtların düzenli ve doğru olmaması ve gerekli tüm bilgileri içermemesi,
- b) Veri anket tekniğı ile toplanıyorsa, soruların ve soru kağıtlarının gerektiğı gibi düzenlenememesi, görüşme ortamının uygun olmaması, deneklerin çeşitli nedenlerle samimi ve dürüst olmayan yanıtlar vermesi,
- c) Veri gözlem ya da ölçüm tekniğıyle toplanıyorsa, gözlem ya da ölçümü yapan kişinin yan tutması, gözlem ya da ölçümde yanılması ve gerektiğinde farkına vardiirmama ilkesini uygulayamaması, gözlem ortamının ve zamanın uygun saptanamaması,
- d) Veri deney yöntemi ile toplanacaksa, deney ortamının uygun olmaması, deneyin iyi düzenlenememesi

Verinin özelliklerini etkileyebilecek etkenler,

II. Veri toplama formlarıyla ilgili etkenler:

Bu formların istenilen bilgileri verebilecek, görevli kişilerce kolayca kullanılabilir ve kolay değerlendirilebilecek biçimde hazırlanmış olması gerekir.

III. Veri toplama formlarıyla ilgili etkenler:

a) Veri toplayıcının taşınması gereken özellikler:

b) Veri toplayıcının eğitimi: Veri toplayıcı hem genel veri toplama yöntem ve ilkeleri konusunda hem de toplanması istenen verinin özellikleri ve toplanma amacına göre özel olarak eğitilmelidir.

IV. Üst makam tarafından soru açılma kuşkusu:

Verinin özelliklerini etkileyebilecek etkenler,

V. Denetim:

- Veri toplayıcı ve kodcuların görevlerini istenilen biçimde yapıp yapmadıkları sık sık ve beklenmedik zamanlarda denetlenmeli ve bu iş en etkin biçimde yürütülmelidir.

Veriler, veri toplama ilkelerine ve verilerin taşınması gereken özelliklere uygun olarak toplanmalıdır.

Veri toplayacak görevlilerin bu kurallara uygun davranması sağlanmalıdır. Gerekiyorsa eğitimden geçirilmelidirler. Yakın demetimden geçirilmelidirler.

Verinin özelliklerini etkileyebilecek etkenler,

Verilerin toplanması bir süreç gerektirir. Bu süreç içerisinde bazı işlemlerin yapılması gereklidir. Hem nitel hem de nicel verilerin toplanmasında ortak olan işlemler şunlardır.

1. Araştırmanın amaçlarına uygun veri toplama araçlarını belirleme,
2. Veri toplama araçlarının geliştirilmesi,
3. Verilerin toplanması,
4. Verilerin işlenmesi ve analize hazır hale getirilmesi.